

Yrkesrelaterte allergier blant tannhelsepersonell krever oppmerksomhet

L en stor artikkel i tidskriftet for den amerikanske tannlegeforeningen (1) blir det satt lys på yrkesrelaterte allergier i odontologisk virksomhet. Artikkelen er del av en serie i etterutdanning av tannleger. Utgangspunktet for artikkelen er at allergi mot naturgummi fikk stor oppmerksomhet på 1990-tallet. Dette førte til flere tiltak, både hos bruker og produsent, og problemene ser ut til å avta.

I artikkelen blir det skilt mellom allergisk kontaktdermatitt, irritativ kontaktdermatitt og straksreaksjoner (Type 1-reaksjoner), sistnevnte spesielt mot naturgummi – lateksallergi. Det er ikke alltid enkelt å skille mellom de ulike formene, spesielt når det gjelder de irritative og de kontaktallergiske reaksjonene. De irritative reaksjo-

nene oppstår der huden har blitt fysisk skadet, f.eks. som følge av konstant fuktighet.

Lateksallergi har altså fått mye oppmerksomhet, men forfatterne mener at reaksjonene ikke alltid har en allergisk årsak. Også andre gummiprodukter, f.eks. hansker, inneholder stoffer med potensielle allergene egenskaper. Det er snakk om gummikjemikaler som tiuram, karbamat og bensotiasoler. Andre aktuelle og vanlige allergener er akrylater og glutaraldehyd som finnes i henholdsvis dentalmaterialer og desinfeksjonsmidler.

Forfatterne gjør det klart at yrkesrelaterte allergier ikke er å spøke med: Lidelsene har dårlig prognose og det finnes ikke annen kur enn å unngå de aktuelle substansene. Tannhelsepersonell venter også gjerne lenge, i gjen-

nomsnitt tre år, før de oppsøker en spesialist angående plagene. Derfor er det viktig med god utdanning og øket aktomhet angående mulige allergener i tannhelsevirksomhet.

Referanse

1. Hamann CP, DePaola LG, Rodgers PA. Occupation-related allergies in dentistry. J Am Dent Assoc 2005; 136: 500–10.

Nettadresse: <http://www.ada.org/prof/resources/pubs/jada/>. Fulltekst-artikkel er tilgjengelig for abonnenter eller artikkelen kan skaffes av bibliotekene.

Nils Roar Gjerdet
Det odontologiske fakultet,
UiB

Se også artikler om yrkesrelaterte reaksjoner på side 798 og 800.

Oversiktsartikkel om orale sår-dannelser og generelle lidelser

L de norske bidragsreglene for utskiftning av restaureringer i tilfelle av lokale kontaktlesjoner i munnslimhinnen heter det at «Det skal godtgjøres ved uttalelse fra lege at munnslimhinnelesjonen mest sannsynlig ikke opptrer som følge av bakenforliggende sykdom». Dette er strengt tatt en krevende oppgave, selv om det i praksis er uproblematisk i de fleste tilfeller.

Denne nye oversiktsartikkelen er skrevet av to forfatterne, en fra Storbritannia og en fra Brasil. Artikkelen er publisert i det ikke-odontologiske tidskriftet Alimentary Pharmacological Therapy. Det blir slått fast at orale sår-dannelser kan ha mangfoldige årsaker,

fra mekaniske traumer til ondartede generelle sykdommer. Forfatterne mener at de aller fleste reaksjonene har lokale årsaker, men at man må være oppmerksom på generelle tilstander som årsaksfaktor for orale lesjoner. De nevner blant annet mage-/tarmsykdommer som f.eks. Chrohns sykdom. Dermatologiske sykdommer som lichen planus kan ofte manifestere seg i munnen. Dette innebærer en ikke-avklart grenseoppgang til de lichenoid reaksjonene, men forfatterne går ikke dypt inn i dette spørsmålet.

Artikkelen inneholder oversiktlig tabeller og mange kliniske fargebilder av ulike lesjoner i forbindelse med ulike sykdommer.

Kilde

Porter SR, Leao JC. Review article: Oral ulcers and its relevance to systemic disorders. Aliment Pharmacol Ther 2005; 21: 295–306.

Artikkelen er elektronisk tilgjengelig bare for abonnenter, men kan bestilles fra et av universitetsbibliotekene.

Nils Roar Gjerdet
Det odontologiske fakultet,
UiB